

Státní
veterinární
správa

Státní veterinární správa

Státní
veterinární
správa

Informační publikace

2014

Informační publikace

2014

Státní veterinární dozor existuje v různé podobě na našem území již přes 100 let. V současné době je ve výlučné kompetenci orgánů veterinární správy (Státní veterinární správy, krajských veterinárních správ, Městské veterinární správy v Praze a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv) a je nejdůležitějším a neúčinnějším nástrojem k prosazování cílů a zásad veterinární péče. V rámci tohoto dozoru se stále více uplatňují principy prevence a odborné pomoci.

Státní veterinární správa (dále jen SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako **správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství** a orgán veterinární správy s celorepublikovou působností. Je **organizační složkou státu** a účetní jednotkou, která byla zřízena zřizovací listinou ministerstva ze dne 20. dubna 2001, čj. 5166/2001-3030 včetně pozdějších změn, a hospodáří samostatně s prostředky státního rozpočtu způsobem stanoveným zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, s majetkem, který jí byl svěřen v souvislosti s plněním jejích úkolů, způsobem stanoveným zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Sídlem SVS je Slezská 7, Praha 2; její **identifikační číslo** je 00018562.

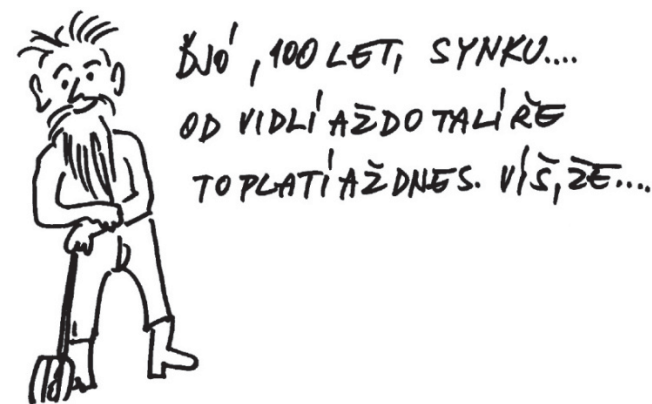
SVS je tvořena **Ústřední veterinární správou** SVS (dále jen ÚVS), **krajskými veterinárními správami** SVS (dále KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků, a **Městskou veterinární správou v Praze** SVS, která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy

(dále jen KVS). Svou působnost vykonává SVS prostřednictvím ÚVS a KVS. Jako orgán prvního stupně rozhoduje ve správním řízení KVS podle své územní působnosti, o odvolání proti rozhodnutí KVS rozhoduje ÚVS, s výjimkou § 48 odst. 1 písm. f), g), l) a p), ve kterých rozhoduje jako orgán prvního stupně ÚVS.

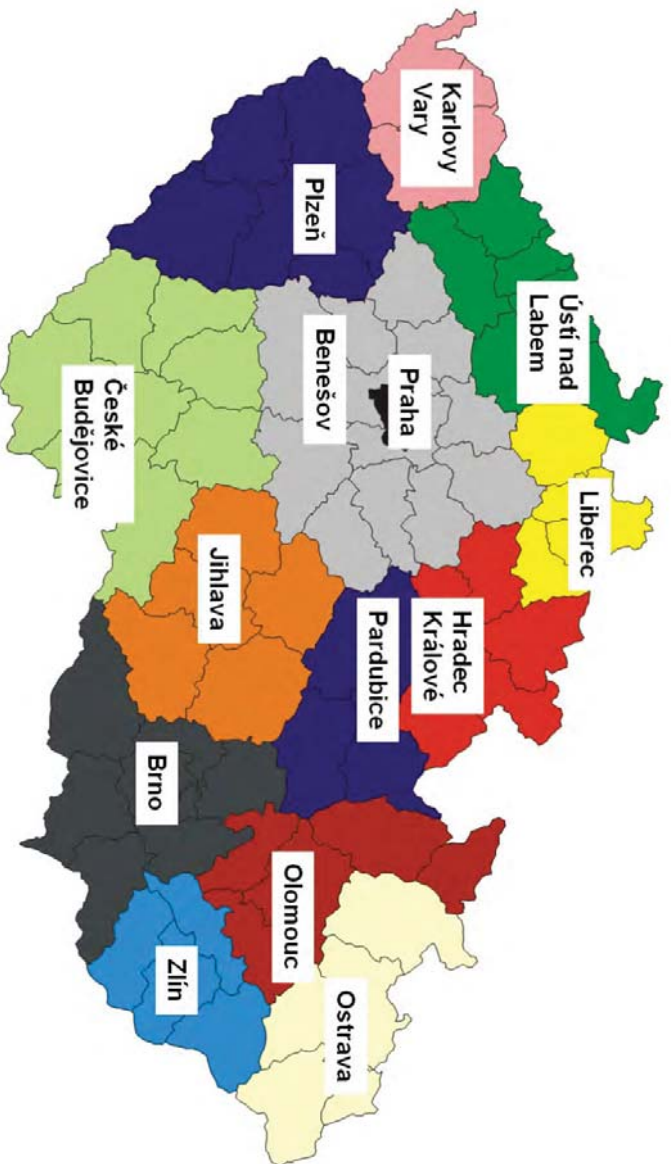
V čele SVS je **ústřední ředitel**, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinárních léčiv působí na území České republiky ještě další orgán veterinární správy – **Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv** se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

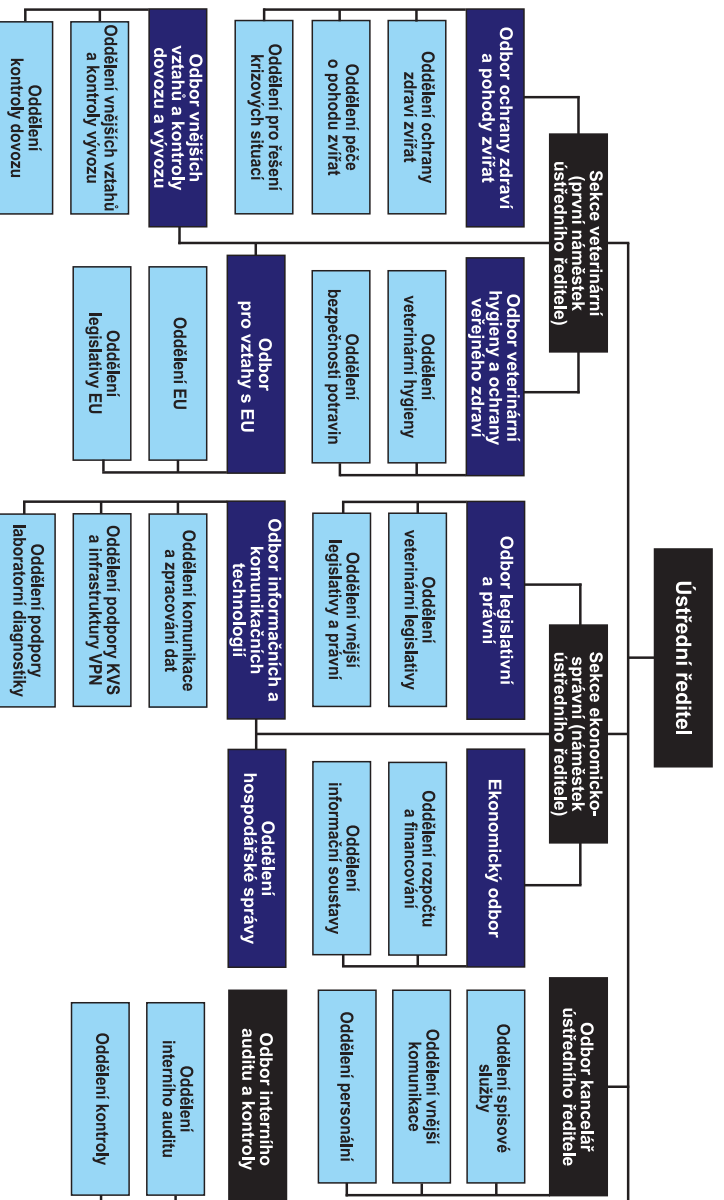
Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny **státní veterinární ústavy** (Praha, Jihlava, Olomouc), jejichž činnost řídí a koordinuje ÚVS.

Krajské veterinární správy Státní veterinární správy

Organizační struktura Ústřední veterinární správy Státní veterinární správy

Veterinární péče zahrnuje

- a) péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- b) péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- c) ochranu území České republiky před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- d) ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- e) veterinární asanaci;
- f) dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie k zajištění výše uvedených úkolů (**státní veterinární dozor**). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné a projednávají se a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontroluje se jejich plnění.

Působnost SVS je stanovena veterinárním zákonem a některými dalšími zákony, zejména zákony č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů,

č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů a č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Působnost SVS vychází také z přímo použitelných předpisů Evropské unie, pokud regulují úkoly a povinnosti veterinární správy členských států EU, popřípadě způsoby jejich plnění.

Činnost v oblasti zdraví zvířat

Oblast ochrany zdraví a pohody zvířat je spolu s veterinární hygienou nosným pilířem SVS. Veterinární správa v této oblasti primárně sleduje a vyhodnocuje nálezovou situaci v České republice i v zahraničí a podle aktuálního stavu přijímá opatření k ochraně zdraví zvířat před nálezami a jinými onemocněními zvířat, včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka. Zabezpečuje odbornou činnost na úseku péče o pohodu zvířat a provádí dozor nad ochranou zvířat proti týrání. Dále sleduje a preventivně připravuje, a v případě nutnosti realizuje, celostátní mimořádná veterinární opatření (dále jen MVO) při výskytu nebo ohrožení České republiky nálezami zvířat, veterinární opatření při živelních pohromách apod. Aktivně se podílí na práci v orgánech EU, Mezinárodního úřadu pro nálezky zvířat (OIE) a FAO EUFMD – Evropská komise pro slintavku a kulhavku. Mezi další činnosti patří:

- příprava každoroční metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace;
- monitorování vývoje nálezové situace v České republice i v zahraničí;
- průběžné monitorování plnění metodiky konkrétními KVS v daném roce;
- hodnocení plnění plánu nařízených akcí v daném roce a příprava plánu na příští rok;

- intraunijní obchod a TRACES, pohoda zvířat;
- dozorová činnost nad identifikací a registrací zvířat.

Strategické cíle v oblasti ochrany zdraví zvířat

1. udržet status země prosté – brucelózy skotu, tuberkulózy skotu, enzootické leukózy skotu, brucelózy ovcí a koz, Aujeszkyho choroby prasat, vztekliny;
2. klást důraz na ozdravování od nebezpečných nálezů a snížení prevalence původců nebezpečných nálezů Národního ozdravovacího programu (NOP) od infekční rinotracheitidy skotu (IBR), Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring TSE u skotu, ovcí, koz, monitoring katarální horečky ovcí, monitoring aviární influenzy;
3. zabezpečit ochranu území před zavlečením nálezů – slintavky a kulhavky, vztekliny, katarální horečky ovcí, aviární influenzy, klasického moru prasat atd. – aktuálně se vyskytující v zemích Společenství nebo ve třetích zemích;
4. podílet se na přípravě a realizaci pohotovostních plánů v případě podezření nebo výskytu nebezpečných nálezů;
5. zajišťovat vzdělávání úředních veterinárních lékařů, soukromých veterinárních lékařů a chovatelské veřejnosti.

Četnost kontrol se stanovuje na základě principu analýzy rizik

Pro oblast kontroly biologické bezpečnosti, kontroly chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčiv, léčivých přípravků a kontroly pohody hospodářských zvířat v chovu se hodnotí:

- počet a druhy chovaných zvířat v hospodářství;
- datum poslední kontroly;
- výsledky zdravotních zkoušek a možný pozitivní nález;

- nedostatky zjištěné při kontrolách ze strany SVS a České plemenářské inspekce (ČPI);
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku a na jatka v předchozím roce;
- aktuální nálezová situace v České republice, členských státech EU a třetích zemích.

Pro kontrolu používání léčiv:

- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku;
- překročení max. limitů reziduí a ochranných lhůt;
- způsob získávání léčiv;
- počet vydaných MVO v předešlém roce.

Činnost v krizové oblasti

- evidence a sledování ohnisek nálezů;
- analýza rizika a tvorba map;
- tvorba a aktualizace pohotovostních plánů;
- kontrola pohotovostních středisek pro mimořádné situace;
- monitoring změn v evropské legislativě týkající se nálezů;
- spolupráce s Integrovaným záchranným systémem.

Činnost v oblasti veterinární hygieny

Veterinární hygiena má v České republice dlouholetou tradici. Postupně se vyvíjela od založení Vysoké školy veterinární v roce 1918 v Brně. Zpočátku zahrnovala pouze prohlídku jatečných zvířat na jatkách a postupně se prohlubovala o mikrobiologické metody, fyzikálně chemické metody, hodnocení jakosti a zdravotní nezávadnosti živočišných produktů. Legislativní impuls zaměření veterinární hygieny na dozor nad výrobou, zpracováním, skladováním a přepravou surovin a potravin živočišného původu dal veterinární zákon v roce 1961. Mezi základní činnosti patří:

- veterinární prohlídka jatečných zvířat před poražením a jejich masa a orgánů po poražení;
- monitoring reziduí chemických kontaminantů a mikroorganismů ve výrobcích živočišného původu;
- kontrola zdravotní nezávadnosti a kvality výrobků živočišného původu;
- kontroly hygieny ve zpracovatelských závodech;
- přijímání opatření při výskytu jiných než zdravotně nezávadných potravin živočišného původu;
- kontroly značení a sledovatelnosti potravin živočišného původu;
- kontrola záznamů veškeré činnosti státního veterinárního dozoru, evidované v Informačním systému SVS;
- kontroly zacházení s vedlejšími živočišnými produkty a krmivy;
- klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat (SEUROP).

Pod veterinární kontrolou je potravinový řetězec od krmiv pro hospodářská zvířata přes jejich chov, výroba potravin živočišného původu až po jejich prodej konečnému spotřebiteli. Je zpracováván a realizován plán pravidelného sledování reziduí

a látek kontaminujících potravinový řetězec a jsou monitorována biologická agens (mikroorganismy – zejména zárodky rodu *Salmonella*, *Enterobacteriaceae*, včetně shigatoxinogenní *Escherichia coli*, *Campylobacter*, *Listeria monocytogenes*, *Staphylococcus*, *Clostridium*, parazitů – *Trichinella spiralis*, *Cysticercus bovis* a dalších).

Strategické cíle v oblasti hygieny

1. docílit soustavným dozorem v potravinářských podnicích a podnicích, ve kterých jsou zpracovávány vedlejší živočišné produkty, udržení veterinárních hygienických standardů podle požadavků platné legislativy EU;
2. provádět důsledný dohled nad dodržováním platné legislativy tak, aby do oběhu nebyly uvolněny zdravotně závadné potraviny. V opačném případě zajistit jejich okamžité stažení z oběhu;
3. na úrovních KVS vést a aktualizovat seznamy potravinářských podniků a podniků na zpracování vedlejších živočišných produktů, které jsou pod veterinárním dozorem;
4. kontrolovat specifikace a označení výrobků, povolení výroby a aktualizace seznamů vyrábějících zaručené tradiční speciality a potraviny s chráněným označením;
5. docílit soustavným dozorem dodržování požadavků na zdravotní nezávadnost potravin živočišného původu a ochranu spotřebitele před klamáním;
6. zajistit ochranu zdraví zvířat a lidí před negativními činiteli, které se mohou vyskytnout v krmivech, zabránit nebo v maximální míře omezit jejich postup v potraviném řetězci od krmiv k živočišným produktům, které jsou zpracovávány na produkty určené k výživě lidí prostřednictvím pravidelných kontrol.

Četnost kontrol se stanovuje na základě principu analýzy následujících rizik

Pro kontroly potravinářských podniků se hodnotí:

- typ a objem dané výroby;
- nasávací a zásobovací oblast potravinářských podniků;
- rizikovost potravin a cílová skupina spotřebitelů;
- záznamy provozovatele týkající se dodržování potravinového práva;
- výsledky a zjištěné závady z předchozích kontrol;
- výsledky auditu u provozovatelů potravinářských podniků.

Činnost v oblasti zahraničních vztahů

Hlavním posláním je plnění právních závazků plynoucích ze členství České republiky v Evropské unii a vztahy s EU obecně ve veterinární oblasti. Tato oblast zároveň zahrnuje vztahy se třetími zeměmi. Plnění úkolů spočívá zejména v následujících činnostech:

- koordinace procesu komitologie a poskytování příslušných materiálů;
- stálý monitoring projednávané, navrhované, přijímané a přijaté legislativy EU ve veterinární oblasti a posuzování její transpozice;
- zpracovávání údajů pro databázi informačního systému pro aproximaci práva (ISAP);
- navrhování a zasílání stanovisek SVS pro jednání s členskými státy, Evropskou komisí, Radou ministrů a s mezinárodními organizacemi;
- koordinace účasti zástupců SVS v kurzech a tréninkových programech pořádaných EU;

- dojednávání veterinárních podmínek pro vývoz komodit, které spadají pod veterinární dozor, z České republiky do třetích zemí;
- ochrana státního území před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka ze třetích zemí. U komodit, pro něž nebyly podmínky dovozu harmonizovány na úrovni EU se stanovují na dovozu.

Dalším z důležitých úkolů je spolupráce a komunikace s mezinárodními organizacemi, zejména s Mezinárodním úřadem pro nákazy zvířat OIE (Office International des Epizooties), Organizací pro výživu a zemědělství FAO (Food and Agricultural Organisation), Světovou zdravotní organizací WHO (World Health Organisation) a Světovou obchodní organizací WTO (World Trade Organisation) v případech a jednáních týkajících se veterinárních otázek, zdraví a pohody zvířat, hygieny a bezpečnosti potravin, krmiv a surovin živočišného původu.

ZÁKONY...? ZÁKON Z DRAVÉHO ŽITÍ?
JE TO PROSTĚ, DOBROU MYSL VŽDY MÍT!

Činnost v oblasti legislativní a právní

SVS v této oblasti zpracovává návrhy právních předpisů týkajících se veterinární péče a podílí se na jejich projednávání a případné úpravě v rámci legislativního procesu. Podnětem pro zpracování uvedených právních předpisů jsou zejména legislativa EU, požadavky odborných útvarů SVS, odborné veřejnosti, ministerstev a jiných úřadů. Dále vypracovává připomínky k návrhům ostatních právních předpisů a podílí se na jejich projednávání, spolupracuje s legislativními a právními útvary resortu a jiných správních úřadů a s orgány Evropské komise při transpozici předpisů EU do vnitrostátních právních předpisů a při jejich notifikaci.

KVS v rámci své zákonné působnosti dozírají, zda jsou dodržovány povinnosti, požadavky a podmínky stanovené právními předpisy a zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné. K tomu využívají zákonné pravomoci spočívající v ukládání sankcí (pokut), bezprostředních zákroků a jiných zákonných opatření. KVS projednávají a podle potřeby ukládají závaznými pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny a kontrolují jejich plnění. ÚVS jako nadřízený správní úřad KVS provádí odvolací řízení do rozhodnutí KVS vydávaných v 1. stupni a zastupuje SVS v soudních řízeních. ÚVS vystupuje za SVS jako zadavatel veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a metodicky řídí KVS při zajišťování veřejných zakázek malého rozsahu.

Činnost v oblasti interního auditu a kontroly

Na základě analýzy výsledků auditů a kontrol se provádí hodnocení rizik spojených s činností SVS a jejím řízením, sledování a ověřování plnění nápravných opatření. Podle schválených ročních plánů se dále uskutečňují:

- audity systému úředních kontrol SVS v souladu s nařízením Evropského Parlamentu a Evropské rady (ES) č. 882/2004 *o úředních kontrolách zajišťujících ověřování shody s krmi-
vovým a potravinovým právem, veterinárními předpisy a předpisy o pohodě zvířat*. Účelem je ověřovat dodržování právních předpisů EU a České republiky ze strany orgánů veterinárního dozoru a sledovat efektivnost, vhodnost, funkčnost a jednotnost nastaveného systému úředních kontrol prováděných KVS.
- audity systému managementu kvality SVS podle normy ČSN EN ISO 9001 *Systémy managementu kvality – Požadavky*. Účelem je ověřovat shodu v uplatňovaném systému managementu kvality SVS s požadavky citované normy a ověřovat shodu mezi dokumentací systému a prováděnou činností.
- finanční audity podle zákona č. 320/2001 Sb., *o finanční kontrole* a prováděcí vyhlášky č. 416/2001 Sb. k tomuto zákonu. Účelem je ověřovat účinnost vnitřního kontrolního systému SVS podle zákona č. 320/2001 Sb. z hlediska nastavení řídicích a kontrolních mechanismů a přiměřenost řídicího a kontrolního systému v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb. a vnitřními předpisy SVS.

Informační systém Státní veterinární správy a jeho napojení na ostatní informační systémy v rámci České republiky

Veterinární informatika je důležitou součástí systému výkonu státního veterinárního dozoru. Odborný informační systém SVS je budován a provozován ve vazbě na další informační systémy v České republice, především na systémy Ministerstva zemědělství České republiky. Jedná se např. o Integrovaný zemědělský registr (ústřední evidence hospodářských zvířat), Společný zemědělský registr (koordinace správy subjektů pod dozorem jednotlivých

organizačních složek státu z rezortu zemědělství včetně napojení na Informační systém základních registrů), registr půdních bloků (využití GISových funkcí pro evidenci a zdolávání ohnisek nálezů zvířat) a mezisklad kontrol pro systém Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance).

Veterinární informační systémy EU používané v České republice:

- TRACES (TRAde Certificate and Expert System) – informační podpora intrakomunitárního obchodu a dovozu veterinárních komodit ze třetích zemí;
- ADNS (Animal Disease Notification System) – intrakomunitární systém pro evidenci ohnisek vybraných nálezů zvířat;
- RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) – systém rychlého varování před životu nebo zdraví nebezpečnými potravinami a krmivy;
- Residue Monitoring – evropský informační systém propojující národní plány monitoringu kontaminace potravních řetězců cizorodými látkami.

Internetové stránky Státní veterinární správy

K poskytování informací odborné i laické veřejnosti slouží oficiální internetové stránky SVS na adrese www.svscr.cz, které jsou dostupné v české i anglické verzi.

**Státní
veterinární
správa**